

Nr 253.

Av herr **Petersson, Emil**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående vissa kapitalinvesteringar i försvarsväsendets fastighetsfond.

I Kungl. Maj:ts proposition nr 270 hava äskats medel för, bland annat, påbörjande av vissa byggnadsarbeten för flottans sjömansskola, vilken avses skola förläggas till f. d. Karlskrona grenadjärregementets kasern. Kostnaderna för denna kaserns iståndsättande m. m. samt för vissa erforderliga nybyggnader inom kasernetablissemnetet hava av försvarsutredningen beräknats till 2.280.000 kronor. För nästa budgetår äskas nu ett belopp av 400.000 kronor, varjämte ytterligare 250.000 kronor, som tidigare anvisats för vissa ändringsarbeten inom etablissemnetet men ännu icke tagits i anspråk, beräknas skola disponeras för ändamålet under budgetåret 1942/43.

I samma proposition äskas jämväl medel för ordnande av Karlskrona kustartilleriregementets förläggningsförhållanden m. m., och därjämte beräknas medel för ombyggnad av f. d. ingenjörkasernen i Karlskrona för att densamma skall kunna användas såsom kanslihus för chefen för Blekinge kustartilleriförsvar. Sålunda äskas nu medel för uppförande av exercishall med mätthus för Karlskrona kustartilleriregemente med ett belopp av 225.000 kronor. Vidare begäres medelsanvisning för utbyggnad av matinträttningen samt utökning av manskapsmässen å Oscarsvärn med tillhoppa 100.000 kronor, för barack å Oscarsvärn för bataljonsstab m. m. med tillhoppa 55.000 kronor. Slutligen äskas för kaserner m. m. å Oscarsvärn ett belopp av 500.000 kronor för nästa budgetår, medan återstoden av de till 800.000 kronor för ifrågasvarande kaserner m. m. beräknade kostnaderna, eller 300.000 kronor, skulle anvisas under följande budgetår.

Dispositionen av byggnader m. m. i Karlskrona beräknas sålunda på sätt, som i Kungl. Maj:ts proposition nr 210 angående den fortsatta utbyggnaden och organisationen av landets försvarskrafter förutsatts, innebärande, bland annat, att Karlskrona kustartilleriregemente skulle bibehålla sitt nuvarande kasernetablissemnet, varinom dock vissa ändringar och nybyggnader skulle komma till stånd, samt att vissa delar av regementet skulle förläggas till andra etablissemnet. Det synes emellertid kunna ifrågasättas, om icke skäl föreligga att disponera ovannämnda förläggningsutrymmen ävensom vissa andra kaserner och byggnader i Karlskrona på annat sätt än som i försvarspropositionen förutsatts.

I försvarspropositionen (nr 210, sid. 582) har föredragande departementschefen vid behandlingen av frågan om den av 1941 års försvarsutredning föreslagna, för marinens gemensamma underofficersskolans organisation uttalat, att frågan om underofficersskolans förläggning borde upptagas till särskild utredning i samband med frågan om förflyttningen av Stockholms örlogsbas. Försvarsutredningen hade för sin del räknat med att lokalbehovet för den gemensamma underofficersskolan vid dess förläggning till Karlskrona skulle kunna tillgodoses genom ianspråktagande av nuvarande byggnader och lokaler för marinens sjukhus i Karlskrona. Dessa byggnader skulle nämligen bliva lediga vid den av försvarsutredningen förutsatta sammanslagningen av marinens sjukhus med länslasarettet i Karlskrona. Den av departementschefen sålunda ifrågasatta ändringen i fråga om underofficersskolans förläggning beräknades av honom kunna möjliggöra att de nuvarande lokalerna för marinens sjukhus kunde överlåtas åt Karlskrona kustartilleriregemente.

1941 års försvarsutredning hade vidare föreslagit inrättandet av en gemensam sjömansskola för flottans fast anställda manskap och förutsatt, att denna skola skulle disponera det kasernetablissemant vid Gräsvik, som tidigare utnyttjats för förläggning av förutvarande Karlskrona grenadjärregemente samt därefter av den till Karlskrona förlagda, detacherade delen av Kronobergs regemente, och till detta förslag har departementschefen alltså anslutit sig.

Det kan emellertid, sedan lokalerna för marinens sjukhus bliva disponibla för annat ändamål än underofficersskolan, förtjäna övervägas, om icke till följd härav en annan disposition av den s. k. Gräsvikskasernen och av den nuvarande kustartillerikasernen bör komma ifråga, bland annat av det skälet att om- och tillbyggnadsarbeten därigenom kunna minskas. Vissa skäl tala nämligen emot, synes det, att förlägga sjömansskolan till Gräsvikskasernen. Den bör ligga i närheten av flottans övriga anläggningar, och möjlighet härtill finnes genom att förlägga densamma till den nuvarande kustartillerikasernen och i marinens sjukhus nuvarande lokaler. Kustartilleriregementet synes i stället böra förläggas till Gräsvikskasernen; härför tala också andra skäl, som nedan skola beröras.

Det utrymme, som sjömansskolan vid här ifrågasatt utbyte av lokaler kommer att disponera, torde vara fullt tillräckligt för skolans behov. Praktiska skäl tala också för att sjömansskolan förläggas i dessa lokaler. Avsikten med organiserandet av den särskilda sjömansskolan är ju, att stamman-skapets utbildning i viss utsträckning skall bedrivas ombord å segelfartyg och överhuvud inriktas på sjömanskap. Skolans förläggning till Gräsvik torde ur denna synpunkt vara mindre lämplig. De fartyg, över vilka sjömansskolan kan komma att disponera, kunna ligga vid kaj eller på redd i närheten av kustartilleriregementets nuvarande förläggning, men däremot

erbjuder det större svårigheter, om sjömansskolan förlägges till Gräsvik, att förlägga fartygen i närheten av denna kasern. I detta förra fallet kommer förläggningen också att ligga i närheten av örlogsvarvet, vilket ur utbildningssynpunkt torde vara lämpligt. Det bör ej heller förbises, att det för de ynglingar, som tagit anställning vid flottan, måste verka mera sporrande till arbetsinsatser, att de få sin förläggning och sin första utbildning i anslutning till flottans övriga etablissement och anläggningar än att de skulle förläggas avsides från dessa. Man bör ej heller bortse från att de genom förläggningen inne i själva staden i större utsträckning än vid förläggning i Gräsvikskasernen äro under uppsikt av myndigheter och befäl även under sin fritid.

Vad angår kustartilleriregementets förläggningslokaler m. m. må erinras därom, att den förordade utökningen av Karlskrona kustartilleriregemente, då regementet skall ligga kvar i stadskasernen med sin huvuddel, medför behov av såväl ändringar som ombyggnader i detta etablissement men dessutom vissa om- och nybyggnader å Oscarsvärn för erhållande av förläggningslokaler m. m. Förvarsutredningen hade beräknat kunna åstadkomma lokaler för kustartilleriregementets regements- och bataljonsstaber m. m. genom att en redan befintlig underofficersbyggnad skulle omändras, men denna ombyggnad har åtminstone tills vidare uppskjutits. Det för kustartilleriregementet ifrågasatta disponerandet av marinens sjukhus innebär heller ingen tillfredsställande lösning av förläggningsfrågan. Den lösning av kustartilleriregementets förläggningsfråga, som beräknats av departementschefen, medför visserligen att regementets huvuddel förlägges till stadsrådet, men härav följa betydande olägenheter ur utbildningssynpunkt. Regimentets nuvarande kasernområde är litet och saknar praktiskt taget utvecklingsmöjligheter. Den till uppförande föreslagna exercishallen kommer att minska möjligheten till övningar på kaserngården. Övningar i signal-tjänst, fälttjänst o. d. kunna praktiskt taget inte försiggå inom det nuvarande kasernområdet. Med regementets föreslagna organisation torde inte kaserngården i förekommande fall förslå ens för regementets uppställning. Från sistnämnda brist kan man i någon mån bortse, men däremot inte från bristen på lämplig övningsterräng inom kasernområdet eller i dess omedelbara närhet. På personalen vid kustartilleriet ha ju anspråken under senare år på en gedigen grundläggande infanteriutbildning alltmera kommit att skjutas i förgrunden, vilket på sitt sätt kan sägas ha medfört en omvärdering av frågan om kustartilleriregementets behov av lämplig övningsterräng.

För regementets huvuddel synes det kasernetablissement vid Gräsvik, som tidigare disponerats av förutvarande Karlskrona grenadjärregemente, erbjuda inte blott ett gott förläggningsutrymme utan även och framförallt en lämplig övningsterräng. Till detta etablissement hör nämligen ett ka-

sernområde, som väl lämpar sig för övningar av olika slag, såväl i infanteritjänst som mera specialbetonad kustartilleritjänst. I närheten av kasernerna finnes såväl skjutbana som korthållsbana. Regementets expeditioner kunna inrymmas i etablissementets kanslibygnad. Förläggningsutrymme finnes disponibelt för närmare 2.000 man. Till etablissementet hör matsal för omkring 1.100 man, varjämte ekonomibygnaderna i övrigt äro rymliga.

Med hänsyn till här anförda synpunkter synes en förläggning av Karlskrona kustartilleriregemente till förutvarande Karlskrona grenadjärregementets kasernetablissement vara ändamålsenlig. Kustartilleriförsvarsstaben kommer i så fall att vara förlagd i närheten av regementet, då den ju skall förläggas till f. d. ingenjörkasernen.

I detta sammanhang synes också frågan om förläggningen av kustartilleriregementets rörliga bataljon böra bli föremål för förnyat övervägande. Denna bataljon beräknas av departementschefen skola förläggas till Oscarsvärn, men detta område synes emellertid mindre lämpligt för förläggning av den rörliga bataljonen. Det disponibla terrängområdet är här förhållandevis litet. Övningsområdet blir därmed för litet för bataljonens behov. Genom kasernområdet går en mycket trafikerad väg, vilket i och för sig kan vara en fördel, men det bör också beaktas att området ligger söder om den enda befintliga broförbindelsen med fastlandet, något som med hänsyn till den nutida krigföringen måste betecknas som en stor nackdel.

På det s. k. Rosenholmsområdet, vilket står under arméns förvaltning, finnas vissa barackbyggnader, vilka synas vara avsedda att framdeles disponeras vid den efterutbildningsövning, till vilken värnpliktiga, avsedda för Blekinge försvarsområde, skola inkallas senast adertonde året efter inskrivningen. Avsikten med denna efterutbildningsövning för här ifrågavarande personal är dock att göra densamma förtrogen med de speciella förhållanden ifråga om bevakning, strid och transporter, som råda på kustartilleriförsvarets sjöfronter. Med hänsyn härtill synes efterutbildningsövningen företrädesvis komma att bedrivas i kustbandet, och en förläggning av infanteriet till Rosenholmsområdet synes av denna anledning icke nödvändig. Området skulle alltså kunna i stället disponeras för förläggning av kustartilleriregementets rörliga del och infanteriet i stället disponera Oscarsvärnsförläggningen för sitt behov. Ur utbildningssynpunkt synes en sådan förläggning för kustartilleriregementets del erbjuda betydande fördelar framför en förläggning till Oscarsvärn.

Vad ovan anförts synes mig tala för att frågan om förläggningen av sjömansskolan och Karlskrona kustartilleriregemente bör bliva föremål för ytterligare övervägande. Av Kungl. Maj:t äskade medel för ifrågavarande förläggningsfrågors ordnande i Karlskrona synas likväl böra anvisas, men i samband därmed torde riksdagen böra bemyndiga Kungl. Maj:t att disponera de anvisade medlen för förläggningens ordnande för ifrågavarande

skola och regemente på annat sätt än i propositionen nr 270 beräknats, därest fortsatt utredning skulle giva vid handen att förläggningsfrågorna böra lösas genom annan lokaldisposition än som i propositionen förutsatts.

På grund av det sålunda anförda får jag härmed hemställa,

att riksdagen måtte i samband med beviljande av medel för ordnande av sjömansskolans och Karlskrona kustartillerie-regementes förläggningslokaler m. m. dels anhålla att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om ytterligare utredning rörande förläggningslokalernas m. m. disposition, dels ock be-
myndiga Kungl. Maj:t att disponera medlen för ifrågavarande förläggningsfrågors ordnande på annat sätt än som i propositionen nr 270 förutsatts.

Stockholm den 19 maj 1942.

Emil Petersson.
